

Nr 325

Av herr **Setterberg** i Vilske-Kleva **m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Statens institut för konsumentfrågor, m. m.*

År 1956 beslöt riksdagen genomföra en väsentlig förstärkning av det statliga ekonomiska stödet åt forskning och upplysning på konsumentvaruområdet. Ett statens konsumentråd inrättades för samordning av den konsumentvaruforskning som bedrevs inom landet. I samband med en utbyggnad av Hemmens forskningsinstitut (HFI) förstatligades denna institution. Den därvid beslutade omorganisationen trädde i kraft den 1 januari 1957 och har under två år drivit sin verksamhet under i stort sett oförändrade former.

Några delade meningar om behovet av en upprustning av denna forsknings- och upplysningsverksamhet förelåg icke vid riksdagens behandling av frågan. Från skilda håll framhölls tvärtom entydigt att det fick anses vara en angelägenhet av vikt att konsumenternas behov av forskning och upplysning tillgodosågs på ett rationellt och effektivt sätt. Emellertid ifrågasattes från skilda remissinstanser, som hade yttrat sig över bland annat förstatligandet av HFI, huruvida den föreslagna organisatoriska uppläggnings- och utformningen av verksamheten var den för konsumenterna mest ändamålsenliga. Dessa synpunkter framfördes också bland annat i motionerna I: 534 och II: 694 till 1956 års riksdag. I en reservation till statsutskottets utlåtande nr 124/1956 hemställdes i anledning härav om förnyad översyn av de framtida riktlinjerna för konsumentvaruforskningens och konsumentupplysningens bedrivande.

I årets statsverksproposition har redovisats att statens institut för konsumentfrågor framställt yrkande för år 1959/60 om en betydande utvidgning av institutets arbetsuppgifter och verksamhetsområde. Avlöningsanslaget föreslås sålunda höjt med icke mindre än 284 500 kronor till 948 300 kronor, och omkostnadsanslaget föreslås ökat med 96 000 kronor till 272 000 kronor. Ett bifall till detta innebär i förhållande till årets anslag en ökning av avlöningarna med 42 procent och av omkostnaderna med 54 procent.

Föredraganden har visserligen — som han uttryckt det — icke sett sig i stånd att för nästa budgetår tillstyrka dessa äskanden utan biträtt en ökning av lönerna med endast cirka 10 000 kronor och omkostnaderna med

omkring 30 000 kronor. Institutets framställning ger dock en anvisning om att man för framtiden har att räkna med ett ständigt tryck från institutets sida om ökad verksamhet och därmed ett ökat tillskott av skattemedel. Föredragandens formulering torde vidare ge vid handen att han för sin del icke ansett det obefogat med en utvidgning av arbetsuppgifterna redan för nästa budgetår men att det statsfinansiella läget icke lämnat utrymme för en sådan.

Redan med hänsyn härtill synes fog föreligga för att till omprövning upptaga hela det statliga stödet till konsumentvaruforskningen. Detta gäller sålunda icke endast frågan huruvida statens institut för konsumentfrågor fått en i förhållande till behovet av forskning och upplysning på konsumentvaruområdet lämplig organisation och omfattning. Institutets verksamhet bör även ses mot bakgrunden av att ej mindre än 600 000 kronor av statsmedel i form av bidrag till konsumentvaruforskning och konsumentupplysning fördelas av statens konsumentråd. Härtill kommer den upplysningsverksamhet som på detta område bedrivs av statens pris- och kartellnämnd.

Mot bakgrunden av att det under senare år skett en betydande skärpning av priskonkurrensen just på sådana varor och förbrukningsartiklar som har anknytning till hushållen kan även ifrågasättas om behovet av en statlig konsumentupplysning är lika påtagligt i dagens läge som tidigare. Ökad konkurrens med pressade priser de olika fabrikanterna och försäljarna emellan förbättrar nämligen kunden-konsumentens möjligheter att genom egna överväganden disponera sin köpkraft på bästa sätt. Den skärpning av priskonkurrensen som skett under senare tid kan även ytterligare komma att markeras vid ett fullföljande av planerna för bildande av en gemensam europeisk marknad.

De statliga insatserna på konsumentvaruforskningens område bör därför enligt vår mening omprövas och anpassas till vad som i dagens läge kan anses vara ett oundgängligt behov. Vid en sådan anpassning måste också hänsyn tagas till det statsfinansiella läget. Statens ekonomiska resurser och därmed möjligheter att stödja verksamhet av den art det här är fråga om är otvetydigt mindre i dagens läge än när riksdagen år 1956 tog ställning i frågan. Även om statens stöd till konsumentvaruforskningen kan vara av ett icke oväsentligt värde är stödet likväl icke oundgängligt utan måste närmast betraktas som ett slags statens serviceverksamhet. I tider då det finansiella läget är hårt pressat bör därför statens bidrag till dylik verksamhet om möjligt begränsas. Denna synpunkt bör återspeglas i bedömningen av de anslag som utgår till konsumentvaruforskning och konsumentupplysning.

För nästa budgetår bör i anledning härav anslaget för löner till statens institut för konsumentvaruforskning upptagas med ett till 504 000 kronor reducerat belopp, varav 336 400 kronor avser att täcka verksamheten för

första hälften av budgetåret. Omkostnadsanslagen för institutet och för statens konsumentråd bör kunna minskas till 179 600 kronor, varav 129 100 kronor bör täcka första hälften av budgetåret. Anslaget till konsumentvaruforskning och konsumentupplysning bör minskas till 400 000 kronor. Till Kungl. Maj:t bör vidare uppdragas att till instundande höstriktsdag framlägga förslag till nya riktlinjer för konsumentupplysningens bedrivande inom en kostnadsram för halvt budgetår om cirka 418 500 kronor. Den nya organisationen bör träda i kraft från och med den 1 januari 1960. En besparing om tillhoppa cirka 350 000 kronor för halvt budgetår torde den föreslagna ordningen leda till.

På grund av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte

A. för budgetåret 1959/60 under tionde huvudtiteln anvisa till

1) Statens institut för konsumentfrågor: Avlöningar: 504 000 kronor,

2) Statens institut för konsumentfrågor samt statens konsumentråd: Omkostnader 179 600 kronor,

3) Konsumentvaruforskning och konsumentupplysning 400 000 kronor;

B. i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att frågan om ny organisation för konsumentvaruforskningens och konsumentupplysningens bedrivande måtte utarbetas i enlighet med i motionen angivna riktlinjer att framläggas för höstriktsdagen 1959.

Stockholm den 27 januari 1959

Einar Setterberg

Hans Nordgren

Tage Magnusson
i Borås

Carl-Wilh. Lothigius

Carl Eric Hedin

Ove Gansmoe

Nr 326

Av herr **Svensson** i Stenkyrka **m. fl.**, *angående statsgaranterade lån till hantverks- och småindustrieföretag, m. m.*

(Lika lydande med motion nr 263 i Första kammaren)

Stockholm den 27 januari 1959

Per Svensson
i Stenkyrka

C. O. Carlsson

Nils G. Hansson
i Skegrie

Henry Brandt
